

bul 2006). 9. *Out of Place* (New York 1999). Edward Said'in çocukluk ve ilk gençlik yıllarını anlattığı otobiyografisi olup Türkçe'ye *Yersiz Yurtsuz* adıyla tercüme edilmiştir (bk. bibl.).

1977-1991 yılları arasında Filistin Ulusal Konseyi üyeliği yapan Said, Kasım 1988'de Cezayir'deki Filistin Ulusal Konseyi'nin toplantısında Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yâsir Arafat'ın zihninde bağımsız bir Filistin devleti fikrinin oluşmasına katkıda bulunmuştur. Oslo görüşmeleri sürecindeki etkisi de Filistin meselesiyle ilgilenenlerce bilinmektedir. Said'in Filistin meselesindeki aktif tutumu kendisine yönelik saldırıları arttırmış ve entelektüel baskıya şiddet unsuru da eklenmiştir. Bu sebeple her konuşmasında güvenlik sorunları yaşanırdı. 1985'te Columbia Üniversitesi'ndeki odasının yağmalanması bunun bir göstergesidir. Said'in bu konudaki eserleri de şunlardır: 1. *The Question of Palestine* (New York 1979). Müellifin, bazı Amerikalı entelektüellerin Araplar'ı terörizmle ilişkili göstermeye meyilli yaklaşımlarını merccek altına alarak Filistin meselesinin Amerikan kamuoyunda nasıl yorumlandığını irdelediği eseridir (T trc. Alev Alatlı, *Filistin Sorunu*, İstanbul 1985). 2. *After the Last Sky: Palestinian Lives* (London 1986). Filistinli varlığını resmetme çabasının bir ürünü olan eserin fotoğrafları İsviçreli fotoğraf sanatçısı Jean Mohr tarafından çekilmiştir. 3. *Blaming the Victims: Spurious Scholarship and the Palestinian Question* (London 1988). Filistin tarihine ilişkin makaleleri Christopher Hitchens'le birlikte derlemesinden oluşmuştur. 4. *Politics of Dispossession: Struggle for Palestine, 1969-1994* (Vintage 1995). 5. *Peace and Discontents: Essays in the Palestine and Middle East Peace Process* (Vintage 1996).

BİBLİYOGRAFYA :

Edward W. Said, *The World, the Text, and the Critic*, Cambridge 1983; a.mlf., *Entelektüel: Sür-gün, Marjinal, Yabancı* (trc. Tuncay Birkan), İstanbul 1995; a.mlf., *Kültür ve Emperyalizm* (trc. Necmiye Alpay), İstanbul 1998; a.mlf., "Dünyalar Arasında", *Kış Ruhü* (haz. ve trc. Tuncay Birkan), İstanbul 2000, s. 13-27; a.mlf., *Yersiz Yurtsuz* (trc. Aylin Ülçer), İstanbul 2004; a.mlf., "Doğru, Doğru Değildir: Oryantalizm Çağının Yaklaşan Sonu" (trc. Necmiye Alpay), *Varlık*, sy. 1061, İstanbul 1996, s. 42-49; B. Ashcroft - P. Ahluwalia, *Edward Said: The Paradox of Identity*, London-New York 1999; Alim Arlı, "Dünyalar Arasında: Edward W. Said'in Mirası", *Divân: İlim Araştırmalar*, sy. 15, İstanbul 2003, s. 169-189; Yücel Bulut, "Edward W. Said'e ve Oryantalizm'e Dair", *Sosyoloji Dergisi*, 3. dizi, sy. 8, İstanbul 2004, s. 113-159.

YÜCEL BULUT

SAİD b. ABDÜLAZİZ

(سعید بن عبد العزيز)

Ebû Muhammed Saïd b. Abdilazîz
et-Tenühî ed-Dimaşkı
(ö. 167/783)

Hadis imamı ve fakih.

90 (709) yılında Dimaşk'ta doğdu. İbn Âmir ve Yezîd b. Ebû Mâlik'ten kıraat öğrendi. Bilâl b. Sa'd, Mekhûl b. Ebû Müslim, Atâ b. Ebû Rebâh, Nâfi', Katâde b. Diâme, İbn Şihâb ez-Zührî, Ebû'z-Zübeyr ve Zeyd b. Eslem gibi hocalardan hadis dinledi. Abdullah b. Mübârek, Velîd b. Müslim, Vekî' b. Cerrâh, Abdürrezzâk es-San'ânî, Ebû Âsım en-Nebîl, Ebû Müshir, Abdullah b. Sâlih el-Mısrî gibi birçok âlimle akranlarından Şu'be b. Haccâc ve Süfyân es-Sevrî' ondan hadis rivayetinde bulundu. Ebû Müshir ile Velîd b. Müslim, Saïd'den kıraatle ilgili bazı bilgiler rivayet ettiler; ayrıca Ebû Müshir yanında on iki yıl kaldığı hocasının hayatı hakkındaki bilgileri nakletti. Sabahtan öğleye kadar Dimaşk kadısı Yezîd b. Ebû Mâlik'in, öğleden sonra İbn Ebû Muhâcir diye anılan muhaddis İsmâil b. Ubeydullah ve Rebîa b. Yezîd'in, ikindiden sonra da Mekhûl'un derslerini takip eden Saïd bu son hocasının derslerinde su dağıtma görevini üstlendi, onun ölümünün ardından Zührî'nin derslerine devam etti. Evzâî ile ilk karşılaşmasında birlikte mescide kadar yürürken hemen ders programı yapacak kadar ilim öğrenmeye meraklıydı. Hâfızası çok güçlü olan Saïd hadisleri yazmaz, onları ezberinden rivayet ederdi. Evzâî, beraber buldukları yerlerde kendisine yöneltilen soruların Saïd'e sorulmasını isterdi. Evzâî'nin ölümünün ardından Saïd onun yerine Dimaşk müftüsü oldu. Talebelerine rivayet için icâzet verme konusunda çok titiz davranan Saïd, ihtiyarlık döneminde zamanının çoğunu ibadetle geçirdiği için rivayete fazla vakit ayıramadı. Ölümünden bir süre önce hâfızası zayıfladığından rivayetleri birbirine karıştırmış ve kendisine arzedilen rivayetleri için, "İcâzet vermiyorum" demeye başlamıştır (Yahyâ b. Maîn, II, 204). Saïd b. Abdülazîz Dimaşk'ta vefat etti.

Çok sayıda hocadan hadis dinlemiş olmasına rağmen fazla rivayeti bulunmayan Saïd'den nakledilen rivayetleri Taberânî'nin bir cüzde topladığı kaydedilmektedir (Zehebî, *A'lâmü'n-nûbelâ'*, VIII, 32). Buhârî'nin *el-Edebü'l-müfred*'inde yer verdiği Saïd'in rivayetleri diğer *Kütüb-i Sitte* müelliflerinin eserlerinde de yer almıştır. Sika bir râvi kabul edilen Saïd hakkında

Hâkim en-Nisâbü'rî ilimde, fıkıh bilgisinde ve rivayetlerine güven konusunda, "Medineliler için Mâlik ne ise Dimaşkılar için de Saïd odur" demiş, Ahmed b. Hanbel, Dimaşk'ta hadis onunkinden daha sahih birinin olmadığını belirtmiş (*el-İlel*, II, 132), İbn Maîn onun için hüccet terimini kullanmış, İbn Sa'd, "İnşallah sikadır" değerlendirmesini yapmıştır.

Zühd ve takvâ hayatına önem verdiği belirtilen ve hikmetli sözleri nakledilen Saïd'in Muâviye b. Ebû Süfyân'ın ve Dimaşk'ın faziletine dair rivayetleri sened ve metin açısından tenkit edilmiş, İsrâiliyat türü hikâyeleri de aktardığı söylenmiştir. Hocası Evzâî'nin görüşlerinin Suriye bölgesinde yayılmasına katkıları olan Saïd'in kendine has bazı fikhî görüşlerinin olduğu görülmektedir. Meselâ Evzâî'nin aksine, konuyla ilgili rivayetin neshedildiğini kabul etmemiş olacak ki Saïd'in ateşte pişmiş bir şey yedikten sonra abdest aldığı nakledilmektedir (a.g.e., I, 379).

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât*, VII, 468; Yahyâ b. Maîn, *et-Târîh*, II, 204; Ahmed b. Hanbel, *el-İlel* (Koçyiğit), I, 379, 382; II, 132; İbn Ebû Hâtim, *el-Cerh ve't-ta'dil*, IV, 42-43; İbn Hibbân, *es-Sikâh*, VI, 369; Ebû Nuaym, *Hilye*, VI, 124-129; İbn Asâkir, *Târîhu Dimaşk* (Amrî), XXI, 193-213; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, X, 539-545; Zehebî, *A'lâmü'n-nûbelâ'*, VIII, 32-38; a.mlf., *Mizânü'l-i'tidâl*, II, 149; İbnü'l-Cezerî, *Ğâyetü'n-Nihâye*, I, 307; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb* (nşr. Halîl Me'mûn Şihâ v.dğr.), Beyrut 1417/1996, II, 325-326.

TALAT SAKALLI

SAİD b. ÂMİR

(سعید بن عامر)

Saïd b. Âmir b. Hizyem
el-Cumahî el-Kureşî
(ö. 20/641)

Sahâbî.

Annesi Ervâ bint Ebû Muayt'tır. On altı on yedi yaşlarında iken Hayber'in fethi sırasında müslüman olup Medine'ye hicret etti. Hayber'de ve daha sonraki gazvelerde Resûlullah'ın yanında yer aldı. Hz. Ebû Bekir'in halifeliği döneminde Suriye bölgesine gönderilen ordunun kumandanı Yezîd b. Ebû Süfyân'ın yardım istediğini duyunca bu göreve talip oldu ve halifenin izniyle yanına aldığı elliden fazla gönüllü ile birlikte bu orduya katıldı. Ecnâdeyn Savaşı'nda ordu kumandanı Hâlid b. Velîd, Saïd'i İslâm ordusunun sol kanadının başına geçirdi. Yermük Savaşı'nda Ebû Ubeyde b. Cerrâh'ın yardım istemesi üzerine Halife Ömer, Saïd'i gönderdi.